

Lesarabrøv**Vit mugu skapa okkara egnu fyrimyndir**

Í Sosialinum hin 14. september 1995 er samrøða við Andreas Petersen, landsstýrisman, um frágreiðing, ein nevnd hevur gjørt um livikorini í Føroyum sammett við livikorini í Danmark.

Í samrøðuni sigur Andreas Petersen, landsstýrismaður, at onki er at ivast í, at sosialu veitingarnar í Føroyum eru ov lágar samanborið við veitingarnar í Danmark, men at tað eisini er ein spurningur um, hvussu nógv okkara búskapur kann bera.

Andreas Petersen, landsstýrismaður, verður spurður, um tað ikki eisini er ein spurningur um, hvussu misjavnar sosialveitingar kunnu vera í londum, sum eru í ríkisfelagsskapi?

Hann svarar, at tað er nakað um tað.

– Er hetta ikki eitt veikt svar?

Siðani leiðir hann samrøðuna inn á grønlandska heimastýrið og inn á tær avtalur, sum hetta nýggja-unga – grønlandska heimastýrið hevur við Danmark.

Í hesum viðfangi skal verða viðmerkt ella upplýst, at tað nú eru meira enn 47 ár liðin, siðani føroyingar imóti føroyska fólkaviljanum í 1946 fingi donsku lógina um „Færøernes Hjemmestyre“ setta í gildi í Føroyum.

Í innganginum til hesa donsku lóg stendur:

„Í Erkendelse af den Særstilling, som Færøerne i national, historisk og geografisk Henseende indtager indenfor Riget, har Rigsdagen i Overensstemmelse med Vedtagelse i Færøernes Lagting vedtaget og Hans Majestæt Kongen stadfæstet følgende Lov om Færøernes Hjemmestyre“.

Teir flokkar á tingi, sum samtyktu hesa donsku lóg at galda fyri Føroyar, høvdu bert gott at bera hesum lóg-arverki.

Men nú 47 ár eru liðin, siðani heimastýrislógin kom í gildi, føla føroyingar sviðan av henni bæði so og

so, og danir eru nú noyddir at nýta nógvir milliðir krónur, til at rudda upp eftir lógini, og herafturat er føroyska tjóðin komin út í ringt orð í øllum okkara grannalöndum.

Nú uppskot til figgarløgtingslóg fyri 1996 er til viðgerðar á tingi, og uppskot er um at spara 12 milliðir krónur á figgarløgtingslógini fyri 1996, verður talað um bygnaðarbroytingar innan almennu umsitingina og um at lata grundupphæddina hjá fólkapensjónistum verða skattafria. Undir umrøðuni kom eisini fram, at sosialu veitingarnar í Føroyum eru lægri enn tær eru í Danmark.

Til spurning um, hvussu nógv okkara búskapur orkar at bera, er at svara, at føroyski búskapurin als ikki hevur ræð til, at hópur av skrivstovufólki situr og kannar smáspáranarar í landinum og eftir hesum upplýsingum situr og dregur so og so nógv krónur av hvørjum hundrad krónuseðli, sum ein fólkapensjónistur eigur at fáa í fólkapensjón.

Henda útrokning eftir sparikassabókini hjá eldri føroyingum verður „sum bara eitt“ pilkað burtúr donskum sosiallógum, meðan veitingar eftir hesum somu lógum ikki koma føroyskum fólkapensjónistum tilgøðar.

Fyri 35 árum siðani samtykti Føroya Løgting at leggja ein eykaskatt 2 1/2% á allar føroyingar. Hesin eykaskattur varð nevndur fólkapensjónsgjald og kom í gildi samstundis sum lógin um fólkapensjón varð viðtákin.

Í 1960 vóru trongar umstøður í mongum føroyskum húsarhaldum, og fólk, sum tá vóru í bestu árum, og sum ikki hildu seg hava ræð til at gjalda henda eykaskatt, vórðu pantað, um tey ikki guldur.

Men nú hesi fólk eru komin upp í árinu og fáa fólkapensjón, nú verður eftir seinni lögtingslógum bæði ogn og skattur klyptur

av fólkapensjónini, so lítlið og onki er eftir av henni.

Um fólkapensjónsgjaldið 2 1/2% øll hesi mongu árinu hevði verið lagt niður í ein fólkapensjónsgrunn – fólkapensjónistarnir hava sjálvir gildið sína fólkapensjón – so høvdu tingmenn sloppið undan at nýtt tið og kreftir til at viðgera hetta mál.

Hvussu stórum munur er á íslenskari fyrisiting og føroyskari fyrisiting, er fólkapensjónin í Íslandi besta dømi um.

Í Íslandi fær ein vanligur fólkapensjónistur 4.000 f.kr. um mánaðan skattafritt – samanborið við føroyskt lønarlag er hetta umleið 8.000 f.kr. – Hetta kemst av, at í Íslandi hava allir lønsmóttakarar ein botnfrádrátt í skattaálíkn-ingini uppá 5.900 f.kr. um mánaðin – eftir okkara lønarlag = 11.800 f.kr. – Herafturat kann hvør íslenskur fólkapensjónistur tjena 1.900 f.kr. um mánaðan skattafritt – t.e. = 3.800 f.kr. –

Vórðu líkandi reglur sum hesar í Íslandi settar í gildi í Føroyum, so kundu stórar sparingar innan almennu fyrisitingina farið fram bæði á Almennastovuni og á Toll- og Skattstovuni. Hvussu nógv hetta hevði lætt um hjá hart kroysta føroyska skattgjaldaranum, kunnu lærdir talmen rokna út.

Hvar øll tey høgt løntu skrivstovufólkini, sum sita og pilka við hesum smámalum, skulu fara, er hesum máli óviðkomandi.

Til sammetting kann verða givið talmonnum nakað at hugsa um:

Føroyskur fólkapensjónistur hevur frá 1/1-1/10-95 fingið 40.000 kr. í fólkapensjón, men áðrenn pensjónin er útgjaldin hevur skattavaldið drigið 3.370 kr. frá fyri skatt. Fólkapensjónisturin hevur í sama tíðarskeiði tjent 19.400 kr. í løn. Av hesari lønarinntøku hevur skattavaldið drigið 3.950 kr. í skatti. Tað vil siga, at hetta fólk, sum er

komið upp í árinu hevur latið 7.320 kr. í skatti teir fyrstu 9 mánaðarnar í árinum.

Fyri nøkrum árum siðani samtykti Føroya Løgting at taka „progressiónina“ út úr skattastiganum, t.v.s. at álíkingarprosentíð skattavald varð eftir ikki skuldi hækka við hækkingi inn-tøku. Hetta varð neyvan gjørt fyri at stímbra føroyskt vinnulív, tí roknskaparliga eru nógvir serreglur gjørdar á hesum øki, ja kanska reglur, sum hava rent mong óvitandi fólk út í ólúkkur!

Tá ið „progressiónin“ var tikið út úr skattastiganum, fóru tingmenn at tala um „marginalskatt“, t.e. hvussu nógv tað almenna fekk av tí seinastu tjentu krónuni. Hetta vil siga, at ein inntøka uppá 1 millið krónur skal ikki lata meira av tí seinastu krónuni enn ein láginntøka.

Er hetta ein „sosíalur“ ella ein „asosíalur“ hugsanarháttur og hvørjum kemur hetta tilgøðar?

Nú landsstýrið næstan dagliga setur niður nevndir at kanna ditt og datt, átti ikki at verið ov mikið kravt, at onkur av hesum nevndum fór at kanna, hvussu høgan marginalskatt ein føroyskur fólkapensjónistur rindar av tí seinastu krónuni, hann fær!

Ein føroysk kona, sum undir seinna heimsbardaga varð gift til Skotlands, fekk ein skelk, tá ið hon í summari var í Føroyum og vitjaði og hoyrði, hvussu nógvan skatt fólkapensjónistar í Føroyum gjalda. Hon fekk ikki orðið fyri seg, men segði bara:

„Tað er ikki lov, tað er ikki lov!“

Skuldi hetta ikki givið okkum fólkavaldi nakað at hugsa um.

Óluva Húsgrád

LOTTO

viku nr. 41., 14. okt.

Vinnaratal: 01 - 02 - 03 - 08 - 13 - 16 - 33
Eykatol: 12 - 19 - 25 - 26
7 vinnaratal: 4.673.235,- kr.
6 vinnaratal + 1 eykat: 53.438,- kr.
6 vinnaratal: 4.480,- kr.
5 vinnaratal: 150,- kr.
4 v.tol + minst 1 eykatol: 41,- kr.

Sosíalurin tekur onga ábyrgd av møguligum vilum.

BILLUTIR

útvegast til
**FLEST ALLAR
BILAR**

Fa. BILLUTIR

Tlf.
21605

Fax.
21666

TIP & VIND

1 X 2

viku nr. 41., 14. okt.

Blá Joker-nummer: 565525

Red Joker-nummer: 880798

Ugens Stjernerum:

410057691

Alle 6 cifre 100.000,- kr.
5 sidste cifre 20.000,- kr.
4 sidste cifre 1.000,- kr.
3 sidste cifre 200,- kr.
2 sidste cifre 40,- kr.
sidste cifre 10,- kr.

Præmie: Ugens Stjernehalv: 75.000,- kr.

Sosíalurin tekur onga ábyrgd av møguligum vilum.

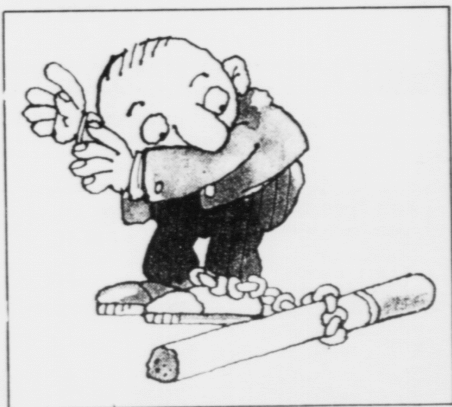
NYREDONOR TESTAMENTER

JEG HAR ET...

NYREDONOR-TESTAMENTER - fås GRATIS hos...

LAUSN-ØKONOMIEN ER NYREDONOR-TESTAMENTER
Hver uge udgives der et nyt testamente, som du kan få gratis hos...
- med et par økonomie, 100 kr. i løn og 100 kr. i skat.

V4-tølini

í drátt nr. 1106
14. okt. 1995

Tølini: 36 - 26 - 80 - 95 - 31 - 3 - 41 - 96 - 44 - 22 - 94 - 17 - 78 - 15 - 53 - 47

Vinnarar: 6 vinnarar, 2 í Sørvági, 1 á Eiði, 1 á Glyvrum, 1 í Vestmanna og 1 í Skálafirði, sum fingi 12.260 kr. hvør. Harumframt vóru 22 eykavinningar.

Kvinnuhúsið

Ráðgevingin hjá Kvinnuhúsinum er opin hvørt hóskvöld frá kl. 19.00–21.00, Inngongd hjá KFUM, Oman Pisuvørða 2, ella á tlf. 17200.

Kvinnuhúsið er opið gerandisdagar frá kl. 10.00–16.30. Telefonin, 17200, svarar hvønn dag frá kl. 10.00 fyrrapart til kl. 7.00 á morgni.

Lýsingartorgið

Allar lýsingar til Lýsingartorgið SKULU VERA SKRIVLIG-AR! Vit taka ikki móti lýsingum til Lýsingartorgið í telefonini, men vilja hava tær annaðhvørt í brævi ella telefaksi. Lýsingartorgið er í blaðnum hvønn týsdag, hósdag og leygardag

SOSIALURIN, Postboks 76, FR-110 Tórshavn
Telefaksnummarið er: 14720